

# SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr. če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

## V Ljubljani 14. septembra.

Že pri razpravi in obravnavi Tisza-Eszlarske afere, ki je kakor prava pravcata brezkončna morska kača polnila predele časnikov, polotilo se je vsacega trezno mislečega čitatelja preverjenje, da so socialne razmere v Magjar-Orszagu tako gnjile in popačene, kakor nikjer, da so potomci Arpadovi v hrepenenji, postati mogočna in uplivna država, katere glas bi se ne preziral v koncertu evropskem, vse svoje sile zastavili v razširjenje, okrepčanje in odvažnost magjarskega življa, ne gledé na prirojene in zakonite pravice družih narodnostij; pri tem svojem nebrzdanem poželenji, biti važen faktor v evropskeji politiki, pa zanemarjali domačo upravo, v katerej se je udomačila najskrajnejša korupcija, katera se je potem razširila tudi mej maso naroda.

Ko se je v Nyiregyhazi še obravnavala umazana pravda, se je že ironično navajal znani izrek: „Extra Hungariam non est vita, et si est vita, non est ita“; a ko so takoj potem nastale v raznih mestih in mestecih protisemitske hajke, ki so se širile v tolikih dimenzijah, da jih niti oborožena sila ni mogla h krati udušiti, in pri katerih se je prikazovalo toliko podlih strastij na površje, bilo je javno mnenje soglasno: da mora mnogo gnjilega biti v državi ogerskeji.

Kakor v potrdilo tega javnega mnenja pojavili so se takoj tudi nemiri in izgredi v Hrvatskeji. Prvi povod bili so po breztahtnem in brezozirnem Davidu razobešeni grbi, a pravi vzrok nemirov tiči globeje: v upravi, v nebo kričečji upravi. Da je temu res tako, ne bomo navajali nemških ali celo slovanskih virov, katerim bi se iz tega ali onega vzroka očitala pristranost, ampak glasilo samega ministra-predsednika Tisze, mnogo imenovani „Nemzet“ podpira našo trditev. Piše namreč, da so od-

nošaji v Zagorji še mnogo žalostnejši, nego si predstavljamo. „Lanska letina bila je slaba. Skozi štiri leta pobila je toča vso posetev tako, da ljudje neso niti za asekuranco zmogli potrebnih novcev. Ljudstvo je tako obubožalo, da je v istini gladovalo. Letošnjo koruzo so, še predno je dozorela, na solnci ali na pečéh sušili in potem mleli, da so pekli kruh. Dnina v Zagorji je po 18 kr. na dan, kar niti za kruh ne zadostuje. Vsled nemirov napolnene so vse ječe. Če se vpraša inteligentnega kmeta, kaj je vzrok nemirov, dobi se v odgovor: Gospodine, bili smo gladni; in česa ne stori človek, če je gladen. Nu, naj jih le nekoliko postrelé; saj nas je itak preveč.“

„Nemzet“ pravi nadalje, da slabejše uprave, nego je v Hrvatskeji, ni v nobeni evropskeji državi, da se niti pojmiti ne more, kolika je korupcija tam doli. Podmitenje je še najmanjše, kar se more očitati nižjim organom. Selski notar je plačani iztiskalec, kateremu mora ljudstvo za njegove uradne dolžnosti plačevati še posebe, in eksekutor opravlja neizprosljivo svoj posel.

Očivestno je, da ako ministra Tisze glasilo tako govori in javno obsoja magjarsko upravo na Hrvatskem, da morajo razmere zares biti jako žalostne, očivestno pa je tudi, da Magjari uvidevajo, da so Hrvatoma nasproti zagazili na napačen pot in da si na vso moč prizadevajo popraviti svojo hibo. „Agramer Zeitung“ že jako odločno zatrjuje, da se bode vprašanje zaradi grbov rešilo v hrvatskem smislu; čitajo se vesti, da je delovanje vseh eksekutorjev v Hrvatskeji mahoma ustavljeno, in „Nemzet“ sam pravi: „Prva naloga bodi, ko se napravi mir, da se zopet odpravijo (z asistenco vojakov pribiti) grbi, kajti Oggerska naj za vse čase opusti misel, da bi se jej kdaj posrečilo pomagjariti Hrvatsko“.

Kakor se vidi iz predstojčih vrstic, prišli so merodajni ogerski krogi vsaj deloma do spoznanja ter tako rekoč obljubili, da se odstranijo grbi in da ne bodo skušali pomagjarovati Hrvatske. S tem so pa tudi javno priznali, da jim namen pomagjarenja ni bil tuj.

A to še ne bode dovolj. Treba bode tudi preustrojiti upravo, katero je „Nemzet“ tako strogo kritikoval in katerej pripisuje vzrok nemirov. Skrbeti pa bode mej družimi tudi za pospeševanje prometa, za dobre ceste, kajti vojaki v Hrvatsko poslani nahajajo povsod skoro nepremagljive ovire in težave, ker se je do sedaj za trojedno kraljevino malo ali prav nič storilo in ker so se n. pr. železnice gradile le po tistih progah, ki so godile Magjarom in njihovim interesom.

To spoznanje v magjarskih krogih ne bode brez dobrih nasledkov in Tiszovo glasilo že sedaj opominja svoje rojake, naj bodo bolj pristopni Hrvatoma, ne pa nezaupni in zapeti kakor do sedaj.

„Nemzetov“ svet je dober, a vpraša se, je-li tudi po polnem odkritosrčen; še večje vprašanje pa je to, bodo li Hrvati postali zaupni in se li bode skoro v razburjeno deželo povrnil kakor zaželjeni tako tudi potrebni mir in red?

## Politični razgled.

### Notranje dežele.

V Ljubljani 14. septembra.

Včeraj je bil na Dunaji povodom dogotovljene mestne palače slavnostni obed, priredjen po mestnem zastopu. Povabljeni so bili vsi, kar je višjega v mestu in gostov iz pokrajin. A vsi najvišji gostje: nadvojvode, ministri, generalstvo in drugi državni veljaki povabila neso vzprejeli; zopet jasen migljaj fakijskega razporeda Dunajskih mestnih očetov. — Pri uložitvi poslednjega

## LISTEK.

### Prva ljubezen.

(Povest J. C. Turgenjeva, posl. Ivan P.)

I.

(Dalje.)

Kolikor se spominjam, oni čas se ni skoraj nikoli jasno vzbudila ženska podoba ali misel na žensko ljubezen v mojem srci; pa v vsem, kar sem mislil in čutil, skrivalo se je nejasno in sramožljivo predčuvstvo nečesar novega, neizrečeno sladkega, ženskega. . .

To predčuvstvo, to pričakovanje prešinilo je vse moje bitje; dihal sem je in pretakalo se je po mojih žilah v vsakeji kaplji krvi . . . imela se je skoraj uresničiti.

Naša vila imela je razen lesene gospodske hiše z mnogimi stebri še dve krili; v levem krilu bila je majhna tovarna za tapete slabše baže . . . Često šel sem gledat tja, kako je skakalo kakih deset bolehnih in zmršenih dečkov v umazanih suknjicah in subih obrazov po lesenih vodih, kateri so pritiskali štirioglate tiskalnične brune, in tako s težo svojih slabotnih teles iztiskavalo pisane tapetne

uzorce. Desno krilo bilo je prazno in oddajalo se je v najem. Nekega dne, kake tri tedne po 9. maji, — odprle so se šaluzije na oknih tega krila in pokazali so se v njih ženski obrazi — naselila se je v njem neka družina. Še dobro pomnim: ta dan pri kosilu vprašala je mati vratarja, kdo so naši novi sosedje, in zaslišavši ime kneginje Zasjekin, rekla je s prva ne brez nekega spoštovanja: a! kneginja . . . a potem je pristavila: mora že biti kaka ubožana.

Pripeljali so se s tremi izvoščeki, opomnil je spoštljivo vratar, podavši skledo; svoje kočije nemajo in tudi pohištje je jako slabo.

— Da, odgovorila je mati, a vender je dobro — Oče jo je hladno pogledal: ona je umolknila.

Kneginja Zasjekina res ni mogla biti bogata ženska: krilo, katero je najela, bilo je tako staro, malo in nizko, da bi se kolikanki premožni ljudje ne naselili v njem. — Sicer se pa jaz za vse to nesem dosti zmenil. Knežji naslov na me ni napravil nikakega utisa; nedavno poprej prečital sem Schillerjeve „Razbojnice“.

II.

Imel sem navado vsak večer laziti s puško po vrtu in zalezovati vrane. — Te pazne, zvijete in

plenaželjne ptice sem že davno jako sovražil. Omenjeni dan šel sem tudi na vrt — in zaman prehodel sem vse drevorede (vrane so me poznale in le od daleč krokale); slučajno približal sem se k nizkeji ograji, ki je ločila naše posestvo od ozkega vrta, ki se je razprostiral za desnim krilom in k temu pripadal. Šel sem, povešajoč glavo. Hipoma zaslišim glasove; pogledal sem čez ograjo in otrpnil sem: pokazal se mi je čuden prizor.

Nekaj korakov od mene — na vrtu, mej zelenim maličevjem, stala je visoka, vitka deklica v pasastej, rožastej obleki in z belim robcem na glavi; okrog nje stali so štirje mladi ljudje in ona jih je po vrsti tolkla po čelu z onimi majhenimi cvetlicami, katerih imena več ne vem, otroci jih pa dobro poznajo: te cvetlice narejajo majhne vrečice, katere se razpočijo s pokom, ako udariš ob kaj trdega. Mladi ljudje so jej radi podstavljali svoja čela, — a v njenem gibanji (videl sem jo od strani) bilo je nekaj tako očarovalnega, zapovedovalnega, prikupljivega, veselega in milega, da sem skoraj zakričal od začudenja in veselja, in vse na svetu bil bi rad dal, da bi le tudi mene udarili ti lepi prstki po čelu. Puška zdrsnila mi je v travo, na vse sem pozabil, z očmi sem kar požiral ta vitki život in vrat,

kamenja v mestno hišo, katero je opravilo Nj. veličastvo, bil je Praški župan dr. Černý jeden prvih, katere je cesar ogovoril ter se z njim dije časa razgovarjal o odnosih v Pragi in delovanju mestnega zastopa.

Po oficijoznem poročilu je **štedilni odsek** državnega zbora svoja posvetovanja o principi-jalnih nasvetih v glavni stvari dovršil, preostaje samo še dognati podrobnejša vprašanja ter konečno urediti predloge. Ti predlogi se delé baje v dve kategoriji. Prva obsega reforme v blagajništvu in finančni upravi, katera zamore vlada v lastnem področju izvrševati, kar se je deloma tudi že zgodilo, in pa sukcesivno odpravo solnih zalog in spojenje tabačnih prodajalniških zalog s tabačnimi tovarnami. Druga kategorija predlogov se tika politične uprave in pravosodne organizacije. Ti predlogi, kateri se dadó izvesti le po postavodavstvenem potu, se bodo že v prihodnjem zasedanju predložili državnemu zboru.

V **Krakovem** se je poleg Sobieski-jeve slavnosti vršila tudi petindvajsetletnica umeteljevanja slavnega poljskega slikarja Matejko. Po slavnostni službi božji pride Matejko, spremljan po škofu Dunajevskem, visokem plemstvu in članih slavnostnega odbora, na za to pripravljeno estrado v kraljevskem gradu Wawel. Načelnik odbora grof Artur Potocki nagovoril je slavjenika v vzvišenih besedah, razvijaje zgodovinsko soglasje vseh Matejkovih slik, kot krono vseh povzdigujoč poslednji umotvor slikarja: „Sobieski pred Dunajem“. Konečno prosil je umetelnika v imenu poljskega naroda, da bi se smela ta slika s prostovoljnimi kraljevarskimi doneski naroda pridobiti za narodni muzej. Matejko se je ginjen zahvalil za svoje počastenje ter dejal, da daruje sliko deželi s prošnjo, da jo ona kedaj odstopi v dar papežu. V poslednjega imenu zahvalil se je škof Dunajevski ter konečno jubilarju izročil se krasen album z umetno izvedenimi adresami.

### Vnanje države.

**Srbski** kralj Milan podelil je knezu Bismarcku beli orlov red ter je svojemu pobočniku, generalu Catargi naročil, da osobno uroči nemškemu kancelarju insignije rečenega reda. — Trdi se, da se bode kralju Milanu povodom predstoječega prihoda na Dunaj po cesarju podelilo imateljstvo 97. pehotnega polka. Ob jednem se pripoveduje, da bode bolgarski knez Aleksander imenovan polkovnikom v 6. dragonskem polku, kateri je nosil nekdanje ime njegovega očeta princa Aleksandra Hesenskega pri Renu. Obema činoma, sicer vojaškega značaja, pripisovati je brez dvojbe tudi političen pomen.

„**Novoje Vremja**“ polemizuje z „Nordd. Allg. Ztg.“ piše: „Ko je Bismarckov organ končal svojo polemiko s francoskim časništvom s člankom, ki naj bi vznemiril evropsko občinstvo, prešel je zdaj na princa Karadjordjevića. Pretendent srbskega prestola zavzima posebno pozornost nemških diplomatov, posebno izza svoje poroke s črnogorsko kneginjico Zorko. Rodbena zveza s črnogorskim knezom ustvarila je princu Karadjordjeviću kot pretendentu novo stališče, o katerem se je politično časopisje malo oglasilo in to le ob posebnih dogodkih v Srbiji. Knez Nikola zadobil si je zavidljivo popularnost na balkanskem polotoku, — Srbi in Bolgari štujejo v njegovi osebi hrabrega vodjo svojega ljud-

stva v bojih s Turki, in pa izvedenega, modrega politikarja. Kakov ugled pa naj bi si bil zadobil srbski kralj Milan, kateri se je ob vojni nahajal vedno le „za hrbtnim hrbtnom“ svoje vojske?“

Berolinski dopisnik pripoveduje v listu „France“, da je knez Bismarck z Bratiano govornil tudi o protizidovskem vprašanju. Bismarck se je baje odločno protivil temu, da bi bil on pričetnik protizidovskemu gibanju; vendar pa je rekel, da še dandanes nasprotuje, da bi se židje dopuščali k pravosodju. Bratiano je čestital Bismarcku na te nazore, na kar je pa Bismarck živahno zagotavljal, da so njegove misli različne od antisemitov, kateri bi nadaljevale svoj posel konečno vse žide pregnali in pa posekali. Ko je Bratiano v misel vzel protizidovske nemire po Rusiji in Ogerskej ter izrazil bojazen, da se to gibanje razširi po vsej Evropi, dejal je baje Bismarck, da se židom v Nemčiji, dokler imajo Prusi nadvlado in Hohenzollerni državno krmilo v rokah, ne bode treba bati preganjanja, nego da ohranijo vse dozdane ustavne pravice. Želeti pa bi bilo, dejal je Bismarck, da bi teh pravic ne bili dobili; a zdaj, ko jih žali-bog že imajo, ne more jim nikdo jih vzeti.

### Dopisi.

**Iz Pulja** 12. septembra. [Izv. dop.] Gospod urednik! Dovolite mi, da Vam iz tužne južne Istre nekoliko poročam. — Sicer ne vem, kako bi pričel; kajti o tukajšnjih „Lahončičih“ me ni volja govoriti; ravno tako o pobalinskih „Dinjancih“ ne, kateri so ob priliki volitev v deželni zbor „vrle narodne hrvatske volilce“ s sikanjem, žvižganjem in strašanskim — rekel bi — nečloveškim tulenjem po cestah spremljali. . . Oni plemeniti (!) „Oberdankovi“ nasledniki so tudi pri nas z „bombami“ pričeli. A to so ti zares hrabri junaci, ki le po noči — in skrivaj pred hišo mirnega narodnega advokata v Dinjanu petarde polagajo!! — Glasovita „L'Istria“ o tem junaškem dogodku sicer molči; menda se tudi njej tako početje gnjusi (?) ka-li? — Se ve, ona ima še zmirom dovolj opravila z narodnimi poslanci, ki so zaradi škandaloznega obnašanja „Poreških irredentovcev“ mesto zapustili. — Skrajni čas je že, da vlada takim in jednacim početjem jedenkrat za vselej — konec napravi. Ali grof Taaffe na Dunaji o tem nič ne ve?! —

Pri nas je letina po vsem slaba. Suša strážanska! Že od 15. junija ni deževalo: „ljudem in živalim primanjkuje pitne vode.“ Če ne bode kmalu dežja, se je bati kake nalezljive bolezni. Vina bodo ljudje sicer nekoliko pridelali; pa še to malo ne morejo prodati. Želeti bi bilo, da bi ljudstvo ne prodajalo grozdja tako po ceni. Toda kaj hoče bedno ljudstvo začeti? Treba mu je novcev za davke in druge potrebe; poleg tega mu pa še posode manjka, v katero bi vino spravljali. — Tudi naj omenim, da se vino menda nikjer na tako primitiven način ne pripravlja, kakor ravno tukaj po južnej Istri. Ljudje ne poznajo nikakešnih „vinskih

tlačilnic“ (preš). Grozdje se pobere, spravi v kako večjo posodo in potem z nogami stlači. . . Koliko vina se pri tem zgubi, si lahko vsak sam misli, ki ima količjak pojma „o vinstvu“. — Mar bi ne bilo bolje in pametneje, da bi „g. istrski laški poslanci“ — namesto velike „irredentovske“ politike — skupno z narodnimi mislili na izboljšanje kmetijstva — osobito trtoraje in vinstva, ker to je glavni pridelek istrskega kmeta? — Ali bi ne bilo dobro, da bi deželni odbor Poreški občinam (več skupaj) blagovolil vinskih tlačilnic napraviti, ker ljudstvo je presiromašno, da bi si zamoglo samo kaj tacega kupiti? Gospoda v Poreču, poskusite in videli boste, da bo to ljudstvu obilo dobička prinašalo! Treba je zgoraj začeti. Ljudstvo, videč le dobre nasledke, bo jelo samo misliti na izboljšanje kmetijstva.

Ako ne bote istrskemu kmetu kaj kmalu pomogli, mora v kratkem času na „beraško“ palico priti. In kaj potem? Bog pomози! — Ljudje letos neso družega pridelali kakor malo pšenice, ječmena in koruze; vse druge poljske pridelke je suša popolnem uničila. Bati se je lakote, kakeršna je bila 1879 l. Ubogo ljudstvo! —

Istrski pohajkovelec.

**Iz Ilirske Bistrice** 13. sept. [Izv. dop.] Pretečeno nedeljo zvečer priredil je odbor gospij v Bistriški Čitalnici veselico s tombolo in plesom v proslavljenju srečnega poroda Nj. Visokosti cesaričine Štefanije. Čisti dohodek tombole je namenjen ubožcem Bistriške in Trnovske občine, kateri dobijo s tem dobro pomoč, kajti nabralo se je čistega dohodka 66 gld. 89 kr.

Da je bilo mogoče toliko svoto nabrati, zahvaliti se je skoro izključljivo marljivim gospem Belenovi, Kresnikovi in Višnikarjevi, ki so neutrudljivo še teden poprej od hiše do hiše karte razprodajale. Zraven pa so priskrbele 24 tako krasnih in dobro izbranih dobitkov, da jih je pri malokateri tomboli na deželi taci. Tudi sobane so se bile lepo s slikami, venci in zelenjem okrasile, posebno lepo pa podobe Nj. Visokostij Rudolfa in Štefanije. — Po tomboli smo se zabavali pozno v noč in se ve da tudi pridno vrtili, kar je pri taci prilikah neizogibno. Vsem pa, ki so pripomogli do te veselice in do tako velikega dara ubogim revežem, prav lepa hvala, posebno pa odboru gospij. Bog jim plati!

Ta veselica je pokazala, da se da v Bistrici še zmirom dostojno veselico prirediti, da je le več složnosti in marljivosti.

### Iz seje mestnega zbora Ljubljanskega.

V Ljubljani 11. septembra.

(Dalje in konec.)

Mestni odbornik g. Murnik poroča o dopisu kranjskega deželnega odbora zaradi prodaje licealnega poslopja c. kr. ministerstvu za uk in bogočastje. Deželni odbor se v dopisu upitava, pod katerim pogojem bi bilo Ljubljansko mesto pripravljeno odstopiti od pravice, nastanjevati v poslopi svojo prvo mestno šolo. Pravni in finančni odsek sta se o tem razgovarjala in nasvetujeta, da se privoljenje za prodajo poslopja da, ako kranjska dežela mestu plača 12.000 gld.

Mestni odbornik profesor Šuklje pravi, da je licealno poslopje v prvi vrsti namenjeno gimnaziji in licealni biblioteki, tedaj je jako dvojbeno, da bi, ko se preseli učiteljske v novo poslopje, mestna ljudska šola dobila boljših prostorov. V prvi vrsti bode trebalo več prostora za licealno knjižnico, ki ima ravno iste prostore, še dve sobi manj, nego pred tridesetimi leti, ko je imela gotovo polovico manj knjig ko zdaj. Tudi bo treba priskrbeti stanovanje za knjižničarja, kajti treba je, da knjižnica, ki je vredna več nego pol milijona goldinarjev, dobi varuha v hiši, ki je v slučaju ognja takoj tu. Tudi gimnazija potrebuje več prostora, kajti dve paralelki sta že v g. Mahrovej hiši in tretjo bode letos treba napraviti; gimnazija potrebuje še konferenčno sobo, telovadnico, fizikalni kabinet in naposled stanovanje za gimnazijalnega vodjo. Torej bode, ko odide učiteljska pripravnica, komaj dovolj prostora za biblioteko in gimnazijo.

ti lepi roki in razpletene, izpod belega robca viseče lase, te polzaprte, bistre oči, te obrvi in nežni lici pod njimi . . .

— Mladeneč, spregovoril je neki glas zraven mene: — ali se mari spodobí, tako ogledovati tuje gospodičine?

Stresel sem se ves in otrpnil sem . . . za ograjo blizu mene stal je nek mlad človek s kratko ostrizenimi črnimi lasi in porogljivo me je ogledoval. To trenutje obrnila se je tudi deva k meni . . . Zagledal sem velike sive oči na živem in nemirnem obrazu — in ves ta obraz se je hipoma stresel, začel se smejati, zalesketali so se beli zobje in obrvi so se malo komično povzdignile . . . Jaz sem zarudel, pobral puško s tal in potegnil jo v hišo; za menoj razlegalo se je glasno, a ne hudobno hotanje; v svojo sobo prišedši vrgel sem se na posteljo in zakril obraz z rokama. Srce mi je močno bilo, čutil sem tako razburjenost, kakeršne še nikdar.

Ko sem se oddahnil, sem se počesal in popravil svojo toaletto ter šel večerjat. Obraz mlade deve plaval je vedno pred menoj; srce je nehalo biti, pa nekako prijetno se je stiskalo.

— Kaj ti je? vprašal me je najedenkrat oče. Si li ustrelil vrano? — Hotel sem mu že povedati

vse, pa premagal sem se in se samo nasmejal. Ko sem šel spat, zavrtel sem se, sam ne vem zakaj, trikrat na jedne nogi, namazal lase s pomado, ulegel se in spal vso noč, kakor bi bil ubit. Proti jutru prebudil sem se za jeden trenutek, privzdignil glavo, pogledal okrog z zmagovalnim veseljem — in zopet sem zaspal.

### III.

„Kako bi se seznanil z njimi?“ bila je moja prva misel, ko sem se prebudil zjutraj. Pred zajutrkom podal sem se na vrt, pa nesem šel preblizu ograje in nikogar nesem videl.

Po zajutрку šel sem nekolikokrat po cesti pred vilo gori in doli — in od daleč gledal v okna . . . Zdelo se mi je, da sem videl za oknovim zagrinjalom njen obraz in prestrašen šel sem hitro proč. „Vender moram se seznaniti z njo“, mislil sem nemirno stopajoč po peščeni ravnini, ki se razprostira pred Neskučnim vrtom . . . „A kako? To je vprašanje.“ Spomnil sem se najmanjših podrobnosti včerajšnjega snidenja, posebno dobro spominal sem se, ne vem zakaj, kako se mi je smijala . . . Ko sem se jaz vznemirjal in koval razne načrte, je osoda že vse preskrbela za me.

(Dalje prih.)

V obče pa govornik pravi, da kolikor je on razvidel iz aktov, mesto Ljubljansko nema nobene služnosti na poslopji, jedina gimnazija jo ima. Govornik konečno nasvetuje, naj bi se dovoljenje dalo za 6000 gld.

Dr. Zarnik se protivi temu predlogu. Mestni zbor se je že jedenkrat izjavil o tej zadevi, ko so bili še odborniki nasprotne stranke navzočni in so tudi glasovali za to, da se toliko zahteva, kolikor združeni sekciji nasvetujete.

Pri glasovanji se predlog gospoda profesorja Šuklje-ja ne sprejme, odobri pa predlog združenih odsekov.

Mestni odbornik g. Hribar poroča o pravilih mestne hranilnice.

Pri §. 2. vpraša mestni odbornik Pakič, ali se bodo stroški za osnivanje hranilnice tudi obrestovali in nasvetuje, da naj se obrestujejo po 5%.

Mestni odbornik g. Kušar pravi, ker se bode čisti dobiček hranilnice itak naklonil mestnej blagajnici, ni treba nikakešnih obrestij.

Župan g. Grasselli opomni, da, ker bode mesto moralo za osnivanje hranilnice denar na posodo vzeti, najbrže iz loterijskega posojila, bode vse- kako treba plačevati obresti.

Mestni odbornik g. Hribar odvrne, da je smatral to stvar kot notranjo zadevo mestnega odbora in finančnega odseka, obresti se bodo vsekako plačevale, ker čisti dohodek dobi mesto.

Župan g. Grasselli konstatuje, da je zadostno število gg. mestnih odbornikov navzočnih, katero je potrebno za sklep o kakem obremenjenju mesta, namreč 20, od katerih jih mora 16 pritrditi obremenjenju.

Pri glasovanji se predlog gosp. Pakič-a ne sprejme.

K §. 26. opomni g. Ledenik, da je pri bankah in posojilnicah, pri posojilih na vrednostne papirje običajno, da se morajo obresti plačevati anticipando, on pa nasvetuje, da se naj obresti pri mestnej hranilnici v takih slučajih plačujejo še le tedaj, ko se posojilo vrača ali ponavlja.

Mestni odbornik g. V. Petričič z ozirom na konkurenco z drugimi denarnimi zavodi podpira predlog g. Ledenika.

Mestni odbornik g. Hribar pravi, da bodo anticipando plačani obresti nesli zopet obresti. Zatorej on ni za to, da bi se plačali obresti posticipando, pač pa za to, da se tistemu, kateri reši zastavo prej nego v roku, povrnejo obresti pro rata temporis.

Župan gosp. Grasselli opomni, da se pri avstro-ogerske banki, pri lombardu obresti plačujejo pozneje.

Pri glasovanji se ne sprejme predlog g. Ledenika, pač pa predlog g. Hribarja. Konečno se sprejme še predlog, da se mestnemu magistratu naroči, da izprosi potrjenje pravil od Nj. Veličanstva cesarja. Potem se seja sklene.

## Domače stvari.

— (Presvitli cesar) podaril je mornarske bolnici v Gradu (Grado) 300 gld.

— (Z Dunaja) se nam piše: „Pri slavnosti vzidanja zaključnega kamena v veliki dvorani prekrasnega novega Dunajskega rotovža je presvetli cesar posebno milostno ogovoril Vašega župana in takoj omenil šeststoletnice Kranjske slavnostne dni, naglasujé, da so Mu ti dnovi in prisrčni sprejem na Kranjskem v jako prijetnem spominu. Županov prihod k Dunajskim slavnostim je Njega Veličanstvo izrečno pohvalilo, češ, da „bode naredil dober utisek“.

— (Odlikovanja.) Za mnogoletno zaslužno delovanje odlikovan je z zlatim križem za zasluge s krono gosp. Anton Hribar, vodja deške vadnice v Gorici. S srebrnim križem za zasluge s krono gosp.: Toma Dernač, nadučitelj v Sevnici in Ivan Zdolšek, nadučitelj pri Novi Cerkvi na Štajerskem.

— (S Hrvatskega) se nam piše v 13. dan t. m.: Vašega domačega pešpolka št. 17 „štáb“ je sedaj v Krapini, kjer je, odkar so prišli vrli Kuhnovci, nastalo jako živahno življenje. V 11. dan t. m. bila

je pod predsedstvom dvornega svetnika Utješinovića, v Krapini občinska seja. Več odbornikov objavilo je toliko pritožeb proti občinskemu notarju Nesmerju, da se je slednji moral odpovedati službe. Iz Zagorja in Dubice prihajajo povoljne vesti, Petrinja in Kostajnica dobili ste po jeden batalijon lovcev za posadko. Izgredniki v Gornji so ujetega sodnijskega pristava Kovačevića izpustili.

— (Gospod Anton Nedvéd,) znani skladatelj, odpovedal se je muzikalnemu vodstvu filharmoničnega društva v Ljubljani. Za omenjeno društvo je ta odpoved hud udarec. I mi moramo živo obžalovati, da se g. Nedvédu zdravje še ni po polnem povrnilo, kajti on ima za našo narodno glasbo izredno velike zasluge in njegove duhovite skladbe so nam precej izdatno pomnožile naš narodni muzikalni repertoire.

— (22. državne dobrodelne loterije) čisti donesek uporabil se bode vsled dovoljenja cesarjevega mej drugim tudi za bolnico v Rudolfovem, za deželno blaznico na Primorskem, za cesarjevič Rudolfovo bolnico v Št. Vidu na Koroškem.

— (V Ločah) pri Konjicah pojavila se je difteritis. Več osob je že obolelo.

— (Vabilo) na vesel večer (jour fixe), katerega priredi pekovsko pevsko društvo „Jadranska zarja“ v nedeljo 16. t. m. ob 3<sup>1</sup>/<sub>2</sub> uri popoldne v prostorih pri Judtmanu, via Coroneo št. 23, v spomin 200letnice premaganja Turkov pri Dunaji. Podpisani uljudno vabi vse č.č. gg. člane k obilni udeležbi. Vsi udje so prosti ustopnine. Odbor.

— (Premije za cepljenje koz.) Za marljivo in uspešno cepljenje koz 1882. l. priznalo je ministerstvo notranjih zadev premije. Prvo premijo (63 gld.) dobil je okrajni ranocelnik g. Julij Mayer v Planini, drugo (52 gld.) umrši okr. ranocelnik Wolf v Radovljici, tretjo (42 gld.) okr. ranocelnik dr. Dušan Perišić v Starem trgu. Javno priznanje pa gg.: dr. Josip Kenda v Vipavi, dr. Ant. Arko v Škofji Loki, Fran Bachmann v Ilirski Bistrici, Matija Jansekovič na Vrhniki, Karl Peternel na Studenci, Ivan Tranker v Logatci, Iv. Šuster v Idriji, Alojzij Jentl v Cerknici. Dalje gg. dekana J. Porenta in S. Kešé; župniki: Ažman, Dremel, Malavrh, Zorec, Šuler, Absec, Tavčar, Pečnik, Šafar, Pavlič, Rome, Wartol, Indof. Koperator Sakser, učitelj Cerar in babica Kristina Strgar.

— (Spremembe v Lav. škofiji.) Prestavljeni so gg. kaplani: I. Purgaj v Prihovo, Nachtigal v Podsredo, Dekort k sv. Križu pri Slatini, Škorijanec kot provizor v Reko; za kaplane pridejo gg. Gaberc v Dramlje, Hribnik k sv. Juriju na južni železnici, Ilešič v Središče, Grušovik v Ribnico, Klepač k sv. Hemi, Kukovič v Vitanje, Majcen v Rečico, Marzidošek v Leskovec, Raktelj v Mahrenberg, Zidanšek v Slov. Bistrico, Šalamon v Hoče.

## Telegram „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 14. septembra. „Armee-Verordnungsblatt“ objavlja, da je srbski kralj Milan imenovan polkovnikom in imetnikom 97. pešpolka, bolgarski knez Aleksander pa polkovnikom v šestem polku dragoncev.

## Pravila Ljubljanske mestne hranilnice.

### §. 1. Namen hranilnice in nje naslov.

Hranilnica, ki se zove Ljubljanska mestna hranilnica, ima namen, da omogoči vsacemu, posebno pa manj premožnim ljudem vlagati svoje prihranke v denarji, ter s tem spodbuja čut do varčnosti in delavnosti, razven tega pa skrbi, da se na ta način vloženi denarji kar najbolj mogoče upravljajo in zobrestujejo.

### §. 2. Način utemeljenja.

Ista je ustanovljena vsled sklepa mestnega odbora ddt. 31. maja 1882 pod vlastno garancijo deželnega glavnega mesta Ljubljanskega za vloge in v pravilih določeno obrestovanje njihovo. Mesto Ljubljansko ima pokriti stroške za utemeljenje in upravo iz lastnega premoženja proti temu, da se mu o svojem času povrnejo iz upravnega dobička hranilnice.

## §. 3. Hranilnična zaklada in njena uprava.

Hranilnična zaklada obstoji:

- iz vlog,
- iz upravnega dobička.

Ta zaklada upravlja se popolnem ločena od mestnega premoženja, ter se vodijo o nji tudi posebne knjige.

## §. 4. Rezervna zaklada.

Upravni dobiček obstoji iz onega zneska, ki prestane od koristonosne uporabe vlog potem, ko so se odbile vložnikom pripadajoče obresti in obrestne obresti, ter vsi upravni stroški. Ta upravni dobiček ter poleg istega vse v smislu §. 22. zastarele vloge sestavljajo rezervno zaklado. O rezervni zakladi mora se voditi poseben račun.

## §. 5. Poraba rezervne zaklade.

Rezervna zaklada, ki ima namen pokriti slučajne izgube hranilnične, ostane tako dolgo nedotakljiva za druge namene, dokler ne znaša 5% vseh hranilničnih vlog. Ko se pa to zgodi, ima se polovica onega zneska upravnega dobička, ki presega 5% vseh hranilničnih vlog, porabiti v ta namen, da se mestu vrnejo v §. 2. omenjeni utemeljitelni in upravni stroški; ko so pa ti poplačani, ima se ta polovica izplačevati mestni blagajnici v ta namen, da jo porabi v koristne svrhe mesta Ljubljanskega ali dežele kranjske. Druga polovica onega letnega upravnega dobička, ki presega 5% vseh hranilničnih vlog, pa pripada tako dolgo rezervni zakladi, dokler ista ne naraste do 10% vseh hranilničnih vlog.

Ko se pa to zgodi in dokler se rezervna zaklada ne zmanjša pod 10% vseh hranilničnih vlog, izplačuje se sve letni upravni dobiček z istim poprej omenjenim namenom mestnej blagajnici.

## §. 6. Valuta.

Hranilnica sprejema, izplačuje in vodi svoje račune v avstrijske veljavi.

## §. 7. Vloge.

Vsaka vloga, ki ne znaša manj ko 1 gld., je dopuštena. Skupni znesek, ki se za jedno in isto stranko ali na jedno hranilnično knjižico v jedni vlogi ali v več vlogah sprejme v obrestovanje, določen je na 5000 gld. Hranilnica ima pa pravico to svoto presegaajoče vloge proti nižjim obrestim sprejemati, in mestni odbor Ljubljanski ima vselej pravico, ta maksimalni znesek vloge znižati ter to na primeren način občinstvu objaviti.

## §. 8. Obrestovanje.

Hranilnica plačuje od vlog in k istim priračunjenih obrestij odstotke, ki jih določi in na primeren način objaviti da mestni odbor. Tudi določba o tem, od katerega in do katerega dne se obrestovanje dopušča, pripada mestnemu odboru.

## §. 9. Kapitaliziranje neizplačanih obrestij.

Vsakemu vložniku je prosto dano, da zapadene obresti svojih vlog vzdigne ali ne. Ako pa neso vzdignene do konca junija ali decembra vsacega leta, smatrajo se za novo vlogo, ne da bi bilo treba, producirati vložno knjižico, in obrestujejo se od 1. julija in 1. januarija.

## §. 10.

Določba §. 1480 obč. drž. zak. o zastaranji obrestij v dobi 3 let nema veljave glede obrestij od hranilničnih vlog. V slučajih, ko bi neizplačane obresti narastle do zneska vloge, preneha nadaljno obrestovanje. (Dalje prih.)

## Tujci:

dne 12. septembra.

Pri Slonu: Merz z Dunaja. — Predoukani iz Trsta. — Spornbau iz Gradca. — Pri Mallét: Eisner z Dunaja. — Krušič iz Celja. — Hammerer iz Trsta.

## Meteorologično poročilo.

| Dan       | Čas opazovanja | Stanje barometra v mm. | Temperatura | Vetrovi  | Nebo | Mokrina v mm. |
|-----------|----------------|------------------------|-------------|----------|------|---------------|
| 13. sept. | 7. zjutraj     | 738.54 mm.             | + 14.1°C    | sl. jz.  | obl. | 0.00 mm.      |
|           | 2. pop.        | 738.08 mm.             | + 19.2°C    | sl. vzh. | obl. |               |
|           | 9. zvečer      | 737.78 mm.             | + 13.3°C    | sl. svz. | jas. | dežja.        |

Srednja temperatura + 15.5°, za 1.2° pod normalom.

